

Direktionen (Direktionsmøde)

05-04-2024 13:00 - 15:00

Brønderslev Rådhus, Ny Rådhusplads 1, 9700 Brønderslev

Information: Ekstra direktionsmøde med to punkter

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af dagsorden.....	2
Punkt 2: Interessevaretagelse – grøn energiinfrastruktur - udvikling af public affairs strategi.....	3
Beslutning for Punkt 2: Interessevaretagelse – grøn energiinfrastruktur - udvikling af public affairs strategi.....	4
Punkt 3: Klyngestrategi – beslutningsoplæg vedr. nordjysk engagement i etablering af ny logistik & maritim erhvervsklynge.....	5
Beslutning for Punkt 3: Klyngestrategi – beslutningsoplæg vedr. nordjysk engagement i etablering af ny logistik & maritim erhvervsklynge.....	6
Punkt 4: Eventuelt.....	7
Beslutning for Punkt 4: Eventuelt.....	8
Punkt 5: Dagsorden oversigt.....	9

1. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Dagsordenen godkendes

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt.

2. Interessevaretagelse – grøn energiinfrastruktur - udvikling af public affairs strategi

På mødet vil Geelmuyden Kiese online præsentere oplæg til strategi for, hvordan BRN bedst muligt kan sætte en politisk dagsorden, hvor der hos centrale beslutningstagere skabes forståelse for vigtigheden af, at Nordjylland ikke nedprioriteres i udbygningen af energiinfrastrukturen. Geelmuyden Kiese anbefaler at prioritere indsatsen på elnettet for nuværende. Som en forudsætning herfor anbefaler de, at BRN får udarbejdet en analyse, der kan levere faglige argumenter ind i en diskussion om elnettet i Nordjylland, der supplerer den allerede indhentede viden på området.

Direktionen bedes drøfte og kvalificere strategioplægget inden det præsenteres for det politiske niveau, herunder igangsætning af en evt. analyse. Det er sekretariatets vurdering, at en sådan analyse koster i omegnen af DKK 300.000.

Sagsfremstilling

Kapaciteten i transmissionsnettet har vist sig som en begrænsning for den generelle elektrificering af Nordjylland, herunder udviklingen af energiparker. Problemet rækker dog ud over Nordjylland. Hvis Danmark skal nå i mål med den grønne omstilling, er det afgørende, at hele landet er med og prioriteret i planlægningen og investeringerne – både med hensyn til elnettet, men også i forhold til gas, CO₂ og brintinfrastruktur. Den nuværende prioritering risikerer dog at afkoble en hel region, hvorfor der er brug for en indsats, der konkretiserer løsningsprocessen, så BRN kan interessevaretage klogt på området og tale med fælles stemme.

Bestyrelsen besluttede på møde den 09.02.2024 at igangsætte arbejdet med udvikling af en public affairs strategi indenfor grøn energiinfrastruktur i samarbejde med Geelmuyden Kiese med en bevilling på DKK 500.000.

BRN-sekretariatet har siden da afholdt opstartsmøde og midtvejsmøde med Geelmuyden Kiese. Det er Geelmuyden Kieses anbefaling at prioritere indsatsen til for nuværende at fokusere udelukkende på elnettet. Oplæg til public affairs strategi for elnettet, som præsenteres på mødet, omfatter:

- Analyse og indsigter
- Ændringsmål
- Hovedudfordringer
- Stakeholderlandskab
- Kernefortælling
- Hovedbudskaber
- Aktiviteter
- Aktivitetsplan

Aktuelle planer fra alle nordjyske kommuner om større energiprojekter er indhentet via T11+ og indgår i baggrundsmaterialet.

Geelmuyden Kiese anbefaler, at BRN får udarbejdet en analyse, der kan levere faglige argumenter ind i en diskussion om elnettet i Nordjylland, der supplerer den allerede indhentede viden på området, herunder:

- En analyse og kortlægning af udbygningen af VE og PTX, en analyse af kapaciteten i elnettet, og en vurdering af behovet for udbygning af elnettet, som kan lukke det ”gap” der er mellem fremtidigt behov og forventet kapacitet.
- En analyse af de afledte samfundsøkonomiske effekter, herunder hvad Nordjylland kan vinde med en udbygning af elnettet / og omvendt miste uden en udbygning. Altså en analyse af konsekvenserne ift. jobs, konkurrencekraft, erhvervsudvikling mv.

Det er sekretariatets vurdering, at en sådan analyse koster i omegnen af DKK 300.000.

Orientering vedr. ”Net til Tiden”:

Den 04.03.2024 deltog KlimaNord - på vegne af BRN-sekretariatet - i et statusmøde for arbejdet om ”Net til Tiden” (et samarbejde mellem Energinet og Netselskaberne med Green Power Denmark som sekretariat). Samarbejdet blev lanceret i juni 2023 og omhandler syv initiativer om, hvordan der sættes tempo på tilslutningsprocesserne til elnettet og dermed understøtter den øgede efterspørgsel fra netkunder, deres rådgivere og myndighederne. På mødet deltog Energinet, netselskaberne, kommuner, netkunder og rådgivere. Mødet var primært et statusmøde på arbejdet med de syv initiativer inkl. en gruppeopdelt workshop session, hvor KlimaNord deltog i gruppedrøftelser omkring initiativ seks ”styrket dialog og proces med myndigheder”. Sessionen endte ud i en opfordring til tættere dialog.

Parallelt hermed er der den 29.02.24 indsendt høringsvar til Plan- og Landdistriktsstyrelsen vedr. udkast til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker - se bilag 2A.

Bilag:

- 2A – Høringsvar til Plan- og Landdistriktsstyrelsen omhandlende udkast til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker

Indstilling

Det indstilles:

- At direktionen drøfter og kvalificerer strategioplægget inden det præsenteres for det politiske niveau.
- At direktionen drøfter forslaget om at få udarbejdet en analyse, der leverer faglige argumenter ind i en diskussion om elnettet i Nordjylland, der supplerer den allerede indhentede viden på området.

Beslutning for Punkt 2: Interessevaretagelse – grøn energiinfrastruktur - udvikling af public affairs strategi

Direktionen kvitterede for et godt oplæg og kvalificerede strategien med ønsker om at sætte fokus på det nordjyske erhvervsfyrårn, CO2Vision og tilføje landbrugsorganisationer til stakeholderlandskab. Derudover tilføjes allerede planlagte BRN aktiviteter til aktivitetsoversigten.

Direktionen anbefaler bestyrelsen at få udarbejdet en analyse, der leverer faglige argumenter ind i diskussionen om elnettet i Nordjylland.

Att.:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen

energiparker@plst.dk

D. 29. februar 2024

Høringssvar fra Business Region North Denmark omhandlende udkast til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker

Hermed fremsender bestyrelsen for Business Region North Denmark, BRN, sit høringssvar til høringen vedrørende *udkast til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker*.

Vi ønsker indledningsvist at rose intentionerne om en forstærket indsats for etablering af vedvarende energi, VE, og en smidigere etablering af statsligt udpegede energiparker på land. Desuden ser vi det som rettidig omhu at indtænke muligheden for etablering af PtX-anlæg på de dertil egnede arealer. Dette flugter godt med de CCUS-relaterede ambitioner i ikke mindst Nordjylland.

Vi bliver dog samtidig nødt til at pointere, at man i lovudkastet bør indtænke et behov for, at der fortløbende sikres de nødvendige infrastrukturelle betingelser for en national udbygning af VE på land. Her tænker vi meget specifikt på en udbygning og udvikling af transmissionsnettet i de dele af Danmark, hvor der er et udtalt behov. Dette gør sig gældende for Nordjylland. De nordjyske ambitioner om udbygning af VE er massivt udfordret i forhold til transmissionsnettet og den generelle el-infrastruktur. Elnettet har, som vi vil komme ind på i nedenstående, aktuelt spændt ben for udpegningen af energiparker på land i Nordjylland.

Det er desuden vigtigt at pointere, at man i udkastet til forslag til lov om statsligt udpegede energiparker bør fremhæve et fremadrettet behov for en fair og fornuftig geografisk fordeling af energiparker på land. Den aktuelle fordeling må siges at være skæv.

Nordjylland blev forbigået i udpegningen af energiparker på land

Plan- og Landdistriktsstyrelsen valgte i det i 2023 publicerede resultat af *Screening for arealer til potentielle større energiparker på land* helt at undlade at udpege nye arealer i Nordjylland.

På baggrund af *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022* blev der som bekendt gennemført en screening

for at identificere et antal områder, der potentielt er egnede til større energiparker på land, og som kan bidrage til ambitionen om en firedobling af elproduktionen fra VE på land inden 2030.

Der er i screeningsprocessen ud af i alt 188 indmeldte arealer udpeget 32 potentielle arealer til energiparker, som regeringen besluttede at indlede en dialog med de respektive kommunerne omkring. Der blev i alt indmeldt 38 nordjyske arealer til energiparker. Til BRN og hele Nordjyllands store ærgrelse noterede vi os, at ingen af de udpegede arealer var beliggende i Nordjylland.

I det tidligere udsendte Høringsdokument i forbindelse med *Screening for arealer til potentielle større energiparker på land* fremgik det, at 21 af afslagene blev begrundet i, at det ikke ansås for sandsynligt at opnå indpasning i transmissionsnettet før 2030. Imens der for de resterende indmeldte arealer til potentielle nordjyske energiparker lå andre ekskluderingskriterier til grund for afslaget, må det antages, at transmissionsnettet også her ville have stået i vejen for en udpegning i langt størstedelen af tilfældene.

Elnettets forfatning spænder ben for den grønne omstilling i Nordjylland

Det forhold, at et utilstrækkeligt transmissionsnet står i vejen for etablering af energiparker i Nordjylland, er et bekymrende faktum for landsdelen. Først og fremmest bliver det en hindring for vigtige grønne initiativer, der skal bidrage til, at vi som nation når målene i Klimaloven. Derudover forhindrer de nuværende forhold Nordjylland i at få del i de vækst- og beskæftigelsespotentialer, der er forbundet med den grønne omstilling af energiproduktion. Med en potentiel tredobling af elforbruget frem mod 2030 risikerer vi, at transmissionsnettet – med dets nuværende kapacitet og de eksisterende fremtidsplaner herfor – bliver en flaskehals for den grønne omstilling igennem dette årti.

Der er derfor, ud over udfærdigelsen og vedtagelsen af den aktuelle lov, behov for en overordnet politisk plan for en proaktiv udbygning af elnettet med øje for den geografiske balance nationalt. Der er behov for tilvejebringelse af den nødvendige finansiering. Og der er behov for, at de nuværende rammebetingelser i forhold til udbygning af transmissionsnettet revideres med ovenstående in mente. Det er vigtigt for os i BRN at pointere, at disse aspekter også bør tænke ind i det aktuelle lovudkast.

Vi har i BRN længe arbejdet for at synliggøre nødvendigheden af en stærkere grøn energi-infrastruktur i Nordjylland. Det er yderst vigtigt, at regionen med dens stedbundne ressourcer i form af adskillige egnede arealer og gunstige vindforhold bidrager til et grønnere Danmark og opnåelsen af de danske klimamål. Nordjylland har en stærk tradition for udbygning af VE, og vi bidrager som region gerne til den nødvendige udvidelse af vind- og solenergiproduktion på land.

Med venlig hilsen

Per Bach Laursen
Formand - BRN
Borgmester i Vesthimmerlands Kommune

Birgit S. Hansen
Næstformand - BRN
Borgmester i Frederikshavn Kommune

Mads Duedahl
Næstformand - BRN
Regionsrådsformand i Region Nordjylland

BRN
Boulevarden 13, 9000 Aalborg
Businessregionnorthdenmark.dk
CVR-NR. 36220406
EAN-NR: 5798 0037 51627

Om BRN

Business Region North Denmark er et erhvervspolitisk samarbejde mellem de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland. Her arbejder vi i fællesskab for at styrke rammebetingelserne for vækst, udvikling og jobskabelse i hele landsdelen i tæt samarbejde med nordjyske erhvervsaktører og uddannelsesinstitutioner.

3. Klyngestrategi – beslutningsoplæg vedr. nordjysk engagement i etablering af ny logistik & maritim erhvervsklynge

På bestyrelsesmøde 09.02.2024 blev der givet opbakning til, at Erhvervshus Nordjylland - sammen med de fire maritime kommuner (Frederikshavn, Hjørring, Thisted og Aalborg) - fortsætter dialogen med BlueTechCenter på Fyn om nordjysk indflydelse på en kommende logistik & maritim erhvervsklynge.

Dialogen er udmøntet i et oplæg til nordjysk engagement, som præsenteres på mødet af Lars Erik Jønsson, direktør for Erhvervshus Nordjylland.

Direktionen bedes drøfte perspektiverne i oplægget samt den videre proces, herunder finansiering.

Sagsfremstilling

Med afsæt i den nye nationale erhvervsfremmestrategi forventes Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse at annoncere et nyt klyngeudbud for perioden 2025-28 indenfor 14 nationale erhvervs- og teknologiområder som er særlige erhvervsstyrker for Danmark – inkl. en ny maritim & logistik klynge. Annonceringen forventes i marts med ansøgningsfrist i maj 2024 - og med opstart fra d. 01.01.2025.

BlueTechCenter på Fyn har taget initiativ til at etablere en national maritim & logistik erhvervsklynge og samarbejder dels med Erhvervshus Nordjylland, Aalborg Universitet og MARTEC via Rektorkollegiet for de maritime uddannelsesinstitutioner i Danmark herom. Hensigten er at sikre de nordjyske virksomheder bedst mulig nytte og effekt indenfor denne styrkeposition og skabe et springbræt til afgørende investeringer i innovation og teknologisk udvikling - gennem et passende nordjysk engagement.

En erhvervsklynge har to centrale formål – 1) at udvikle og fremme erhvervspotentialerne for virksomheder og iværksættere samt 2) at understøtte løsningen af fremtidens innovationsudfordringer og understøtte fremtidens teknologier. Potentialet er i Nordjylland er stort:

Nordjylland er kendetegnet ved en stærk maritim branche med en lang række virksomheder og arbejdspladser inden for både maritim service og udstyr. Nordjylland er også kendt for at være et væsentligt knudepunkt indenfor logistik bl.a. pga. transportkorridoren mellem bl.a. Norge og Sverige til kontinentet samt TEN-T ruterne (Trans-European Transport Networks). Det er ikke alene de nordjyske virksomheder omkring de nordjyske havne eller transportkorridoren, som en klynge vil kunne komme til gavn. En klynge kan få stor betydning for virksomheder i hele Nordjylland, idet mange udstyrsproducenter, teknologileverandører mv er lokaliseret i regionen. De eksisterende maritime virksomhedsnetværk i Nordjylland vil kunne bruge erhvervsklyngen som et supplement til deres virke, som en brobygger og stifinder til nationale og internationale samarbejdspartnere, og som en katalysator for udvikling og innovation for alle virksomheder i hele Nordjylland. Der er generelt en god opbakning til dette fra de eksisterende netværk og virksomheder. En lang række virksomheder og aktører har indgivet støtteerklæring for etablering af en logistik og maritim erhvervsklynge, herunder en nordjysk hub – se bilag 3B.

Nordjylland er også kendetegnet ved centrale viden- og uddannelsesinstitutioner, der bidrager med teknologisk viden og dimittender inden for de to brancher. Det er med til at understøtte både innovation, den teknologisk udvikling og skabe grobund for spirende nye virksomheder og innovative samarbejder. Aalborg Universitet peger på tre relevante innovationsområder som fremtidige potentialer – nemlig grønne brændsler og elektrificering, digitalisering og automatisering samt miljø og biodiversitet. Der er

relevante synergier til Energy Cluster Denmark og Erhvervsfyrtårnet CO₂Vision, hvor havnenes potentiale i forhold til ind- og udskibning af CO₂, som grøn tankstation for skibe og som grønt vækstcenter for CCUS vil komplementeres af innovative forretningsmuligheder for erhverv indenfor logistik og maritime sektorer.

Samlet set bidrager en erhvervsklynge til arbejdspladser, jobskabelse og øget hjemtag af innovationsmidler, som igen er med til at bidrage til vækst og udvikling i regionen.

I bilag 3A uddybes et nordjysk fælles engagement i etablering af klyngen i form af potentialet, virksomhedernes og netværkenes interesse, den forventede effekt af en regional hub og et muligt budget for et nordjysk engagement.

BRN's tidligere beslutninger om klyngesamarbejder

På bestyrelsesmøde den 26.11.2021 besluttede bestyrelsen, at BRN fremadrettet kun medfinansierer og bidrager til konkrete og målrettede nordjyske samarbejdsprojekter, som støtter op om den nordjyske erhvervsfremmestrategi og styrkepositioner og som i særlig grad bidrager til innovation i nordjyske virksomheder.

På temamøde for direktionen den 09.01.2024 og bestyrelsesmøde 09.02.2024 var der enighed om, at der skal ses nærmere på muligheden for at drage nytte af et samarbejde med relevante klynger, men at BRN ikke ønsker at give driftstilskud til relevante klynger, men evt. indgå samarbejde med udvalgte klynger via konkrete og specifikke samarbejdsaftaler. Eventuelle klyngesamarbejder med BRN skal generelt bidrage til aktiviteter, der fremmer grøn omstilling, men ikke udelukkende, jf. BRN's samarbejde med Danish Life Science Cluster siden 2021.

Orientering vedr. hvordan BRN generelt indgår i klyngesamarbejder

På bestyrelsesmøde den 09.02.24 blev det besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der udarbejder et beslutningsoplæg til BRN's bestyrelse i 2024 i forhold til hvordan BRN/Nordjylland generelt bedst muligt indgår i evt. klyngesamarbejder, processen for at nå dertil og hvilke ressourcer der er nødvendige. Der er nedsat en arbejdsgruppe bestående af BRN-sekretariatet, Erhvervscenter Nordjylland samt den ordførende kommunaldirektør. Oplægget præsenteres for bestyrelsen i efteråret 2024.

Udover den maritime klynge vurderes de mest relevante klynger for Nordjylland at være Energy Cluster Denmark, Digital Lead, MADE, Life Science Cluster Denmark, Odense Robotics, We Build og CenSec.

En ekspertgruppe den 19.02.24 afleveret sine anbefalinger om principper for fremtidens erhvervsstøtte til Regeringen, hvor de bl.a. foreslår at sanere erhvervsstøtte til klyngerne. Regeringen har endnu ikke taget stilling til ekspertgruppens anbefalinger og vil i den kommende tid indkalde Folketingets partier til drøftelse om anbefalingerne. Erhvervsstyrelsen har oplyst, at de forventer at gennemføre annonceringen for klyngeprogrammet 2025-28 som planlagt.

Bilag:

-

- 3A – Notat med begrundelse for et nordjysk fælles engagement i etablering af klynge uddybet i form af potentiale, virksomheders og netværks interesse, forventede effekt af en regional hub samt oplæg til budget for et nordjysk engagement.
- 3B - Støtteerklæringer fra virksomheder og aktører for etablering af en logistik & maritim erhvervs-klynge.

Indstilling

Det indstilles:

- at direktionen drøfter perspektiverne i oplægget og den videre proces, herunder:
 - vigtigheden af - og potentialet i - at understøtte fælles nordjysk indflydelse i opstarten af en ny national maritim og logistik-klynge i form af en regional hub med kommunale / regionale midler med henblik på, at klyngen og hubben bliver selv bærende og selvfinansierende uden regionale/lokale midler over en periode på fire år.
 - muligheden for en investering fra BRN med en budgetramme over en 4-årig periode, hvor investeringen kunne knyttes op på en resultatkontrakt betinget af, at der rejses yderligere privat medfinansiering, og hvor investeringen fra BRN over perioden er faldende i takt med udviklingen af det nordjyske private engagement. En start investering i år 1 i 2025 kunne være på minimum DKK 300.000.
 - ønsket om at ansætte en fuldtidsmedarbejder, som ansættes lokalt/regionalt til at sikre målrettede nordjyske aktiviteter for SMVere, startups og øvrige aktører i klyngen.
- at der indkaldes til ekstraordinært bestyrelsesmøde såfremt direktionen indstiller punktet til beslutning, da deadline for klyngeansøgning er før næste ordinære bestyrelsesmøde.
- at direktionen tager "Orientering vedr. hvordan BRN generelt indgår i klynge-samarbejdet" til efterretning

Beslutning for Punkt 3: Klyngestrategi – beslutningsoplæg vedr. nordjysk engagement i etablering af ny logistik & maritim erhvervsklynge

Direktionen drøftede sekretariatets indstilling og besluttede at indstille to alternativer til bestyrelsen:

- muligheden for en investering fra BRN som opstartshjælp til klyngen over en 4-årig periode, DKK 300.000 (år 1), DKK 200.000 (år 2), DKK 100.000 (år 3), DKK 0 (år 4).
- muligheden for at støtte klyngen udelukkende gennem støtteerklæring fra BRN. De relevante kommuner finansierer selv opstartshjælpen.

Direktionen godkendte, at sekretariatet indkalder til ekstraordinært bestyrelsesmøde og tog "Orientering vedr. hvordan BRN generelt indgår i klyngesamarbejdet" til efterretning.

BILAG A

Mulig placering for Nordjylland i ny national logistik og maritim erhvervsklynge

På baggrund af den nordjyske erhvervsstruktur indenfor logistik og maritimt erhverv blev der på BRN-bestyrelsesmøde d. 09.02.2024 givet opbakning til, at en arbejdsgruppe, bestående af de fire maritime havnekommuner (Frederikshavn, Hjørring, Thisted og Aalborg) sammen med Erhvervshus Nordjylland afdækker, hvordan Nordjylland kan få mest mulig indflydelse på samt central placering i en kommende ny national logistik og maritim erhvervsklynge.

Indhold

Baggrund	1
Der ér nordjysk interesse for en national erhvervsklynge.....	2
Potentialet for Nordjylland	3
Innovationspotentialet	3
Logistik og maritim erhvervsstruktur i Nordjylland	4
Virksomhedernes muligheder ved en national erhvervsklynge	5
Værditilbud for virksomheder i kommende erhvervsklynge	5
Synergi til de nordjyske maritime netværk	6
National erhvervsklynge med hovedkontor på Fyn	7
Effekt ved regional forankret hub	8
Budget	9

Baggrund

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har udpeget 14 erhvervs- og teknologiområder som særlige erhvervsstyrker for Danmark, herunder muligheden for en klynge indenfor "logistik og maritim teknologi" (jf. referat af DEB-møde d. 27.10.2023). Pt. eksisterer der ikke en erhvervsklynge for logistik og maritim teknologi.

Det nuværende klyngeprogram dækker perioden 2020 - 2024. I annonceringen "Klyngeprogram 2025-2028" vil der i foråret indkaldes ansøgninger og ske en udpegning af erhvervsklynger for de kommende fire år. Ansøgningsfrist forventes i maj 2024. Det er Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, der udpeger og tildeler nationale midler ifm. klyngeprogrammet.

BlueTechCenter på Fyn har taget initiativ til at etablere en national erhvervsklynge indenfor området. Der er ikke kendskab til initiativer fra andre organisationer. Erhvervshus Nordjylland er i løbende dialog med BlueTechCenter og har siden december 2023 afsøgt nordjysk motivation og involvering, nordjyske virksomheders behov inden for området samt relevante innovationspotentialer for regionen.

Der ér nordjysk interesse for en national erhvervsklynge

Erhvervshuset har afholdt en lang række bilaterale møder med centrale nordjyske virksomheder og aktører. Der har været en overvældende interesse og opbakning til at bidrage til dialogen, både fra startups, små og store virksomheder samt fra aktører, ikke kun i Nordjylland. Der er samlet set generelt interesse for og opbakning til, at der etableres en national erhvervsklynge på området - og for en regional forankring af denne i Nordjylland.

En støtteerklæring er returneret af mange centrale virksomheder og aktører. Se bilag B.

Følgende møder er afholdt:

- Dialogmøde 15.2.2024 med nordjyske virksomheder, vidensinstitutioner, aktører m.fl.
- Dialogmøde 1.3.2024 med Serviceteam Skagen, Maritime Network Frederikshavn og Hirtshals Service Group, samt Erhvervshus Nord og Business Hjørring på MARTEC
- Dialogmøde 8.3.2024 med Port of Aalborg, Business Aalborg og toneangivende nordjyske maritime og logistik virksomheder
- Dialogmøde 13.3.2024 med Hanstholm Maritime Service Network og Thy Erhvervsforum
- Dialogmøde 19.3.2024 med Nordsøens Forskerpark og Hirtshals Havn, herunder Danish Ocean Cluster

Centrale budskaber fra møderne

Der er bredt set på tværs af alle dialogmøder blevet udtrykt

- behov for en national erhvervsklynge til at løfte innovationen såvel i Nordjylland - som resten af landet, da en national erhvervsklynge gør det muligt at skabe brobygning mellem nordjyske startups, SMV'er samt store virksomheder, videninstitutioner og øvrige relevante aktører i hele Danmark
- at innovationsudvikling inden for teknologiområderne: Grøn Fuel og Elektrificering, Digitalisering og Automatisering samt Miljø og Biodiversitet er centrale områder for udviklingen af Det Blå Nordjylland
- at Nordjylland har en unik position grundet sin geografi og kæmpe potentiale for innovation og teknologisk udviklingen inden for logistik og transport qua ændrede supply chains, hjemtag af produktion mv. samt nøgleposition ift. digitalisering med stærkt IT-universitet og virksomheder inden for digitale løsninger. Et udviklingspotentiale, som en typisk traditionel logistikbranche har behov for at indfri, for at følge med udviklingen
- at Nordjylland kun bliver en stærk spiller i den kommende erhvervsklynge med en fysisk forankring i regionen, da en fysisk forankring kan medvirke til at samle virksomheder lokalt og regionalt ift. samarbejdsprojekter med videninstitutioner og andre virksomheder regionalt, nationalt som internationalt
- at forretningsinnovation er relevant for virksomheder inden for logistik og maritimt erhverv på tværs af regionens 11 kommuner, hvor fælles udviklingsprojekter og samarbejde om fælles interesseområder er med til at understøtte udviklingen i hele regionen
- at erfaringerne fra det tidligere MARCOD med udviklingsprojekter og samarbejde på tværs understøtter et godt samarbejde, som en ny erhvervsklynge - med en nordjysk regional hub - kan være med til at understøtte

Potentialet for Nordjylland

Nordjylland er kendetegnet ved en stærk maritim branche med en lang række virksomheder og arbejdspladser inden for både maritim service og udstyr. Nordjylland er også kendt for at være et væsentligt knudepunkt indenfor logistik bl.a. pga. transportkorridoren mellem bl.a. Norge og Sverige til kontinentet. Geopolitiske påvirkninger som krigen i Ukraine, Covid-pandemien har påvirket virksomhedernes supply chain og her har Nordjylland en uudnyttet nøgleposition, bl.a. pga. teknologisk og digital formåen.

Det er ikke alene de nordjyske virksomheder omkring de nordjyske havne eller transportkorridoren, en klynge vil komme til gavn. En klynge vil komme virksomheder i hele Nordjylland til gavn, idet mange udstyrsproducenter, teknologileverandører mv er lokaliseret i regionen bredt set.

Nordjylland er også kendetegnet ved en række centrale viden- og uddannelsesinstitutioner, der bidrager med teknologisk viden og dimittender inden for de to brancher. Det er med til at understøtte både innovation, den teknologisk udvikling og skabe grobund for spirende nye virksomheder og innovative samarbejder. Samlet set bidrager det til arbejdspladser, jobskabelse og øget hjemtag af innovationsmidler, som igen er med til at bidrage til vækst og udvikling i regionen.

En erhvervs-klynge har to centrale formål – at udvikle og fremme erhvervs-potentialerne for virksomheder og iværksættere samt understøtte løsningen af fremtidens innovationsudfordringer og understøtte fremtidens teknologier. Potentialet er stort. En klynge som Energy Cluster, har med 500 medlemmer – heraf 300 små og mellemstore, en projektportefølje sammen med private og offentlige partnere på 3 mia. kr. Det er en voldsom gearing af den offentlige investering i klyngen, og der er grund til at tro, at et lignende forhold vil gøre sig gældende i en ny logistik og maritime erhvervs-klynge.

Den teknologiske udvikling accelererer, og der stilles større og større krav til virksomheder inden for disse brancher, særligt under grøn omstilling og klimadagsordenen. Samtidig er der i alle dele af regionen store rekrutteringsudfordringer og udfordringer med tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft samt bosætning. Hertil kommer en øget risiko for brain drain af dimittender fra regionens centrale viden- og uddannelsesinstitutioner. Understøttes erhvervsudviklingen inden for de to brancher aktivt bliver det muligt at skabe yderligere udvikling og værdi, som kan være med til at fastholde og styrke den eksisterende position.

Innovationspotentialet

Både land- og søtransport afsætter stor belastning på klimaet, der gør at både logistik og maritimt erhverv har en central rolle ift. klimadagsorden, hvor målet er, at Danmark skal være uafhængig af CO₂-tunge brændsler inden 2050. Der bliver i endnu højere grad sat fokus på at accelerere overgangen fra sort økonomi til grøn økonomi, og det sker ved ambitiøse klimamål, stigende krav og regulering, også inden for logistik og det blå område med fokus på omstilling fra fossile brændstoffer til grønne brændsler, som fx grøn metanol og ammoniak samt elektrificering. Desuden er områderne også præget af en hastig digital udvikling, der stiller krav til digitalisering og automatisering ift. løbende drift, vedligehold og optimering samt udnyttelsen af digital logistik og data.

Med de krav og forventninger, der udrulles ifm. klimadagsordenen, fx klimamål for skibstrafik, transport via CO₂-neutrale løsninger samt fokus på miljø og biodiversitet, opstår der nye potentielle forretningsområder for nordjyske virksomheder inden for de to brancher.

Aalborg Universitet fremhæver tre særlige innovationspotentialer for virksomheder i Nordjylland som værende bl.a. grønne brændstoffer, CO2 og elektrificering, digitalisering og automatisering samt beskyttelse af miljø og biodiversitet. Disse begrundes bl.a. med:

- FN's søfartsorganisation IMO har vedtaget en række ambitiøse klimamål for skibstrafikken, der senest i 2050 skal være klimaneutral. Dette vil stille store krav til det teknologiske udstyr til skibsfarten. Lovgivningen på området er dermed med til at drive forretningsudviklingen indenfor grønne brændstoffer, elektrificering og nye teknologier til f.eks. at mindske udledning af skadelige stoffer til luft og vand.
- Det maritime område er som følge af bl.a. sikkerhedsregler til søs et gennemreguleret og lovgivningsstyret område, som fordrer nye digitale løsninger til skibsfarten. Det er et område, der er i rivende udvikling, og hvor ikke mindst den maritime branche har et stort behov for innovation.
- Der er et hurtigt voksende fokus på miljø og biodiversitet ift. bekæmpelse af mikroplast, invasive arter, skibrensning, overvågning og beskyttelse af dyr, planter og biodiversitet til vands. Dette vil få en indvirkning på krav og forventninger inden for logistik og maritimt erhverv.

En national klynge har en central rolle i at understøtte innovationssamarbejder mellem universiteter og virksomheder og bygge bro mod relevant forskning og udvikling.

Logistik og maritim erhvervsstruktur i Nordjylland

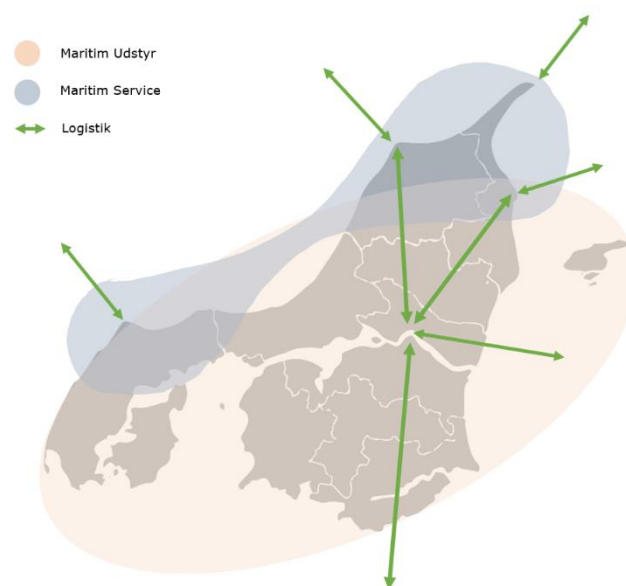
Det er to brancher med relevans for hele region Nordjylland. En kortlægning af erhvervshavne, maritim service og udstyr samt knudepunkter for transportkorridoren viser samlet set, at der er mulighed for fortsat vækst, udvikling og jobskabelse ift. logistik og maritimt erhverv for virksomheder i alle 11 kommuner i regionen.

Det maritime erhverv er traditionelt et meget stærkt erhverv i Nordjylland, særligt i tilknytning til havne, spedition og godshåndtering og skibsbygning samt maritim service og maritimt udstyr.

Aalborg og opland mod både nord og syd er kendetegnet ved teknologitunge maritime udstyrsproducenter, der er med til at udvikle nye løsninger under den grønne dagsorden, fx grønt brændstof og AI-baseret teknologi til at optimere brændstof-besparelser samt navigationssystemer til skibsfart baseret på satellitkommunikation.

De nordjyske kysthavne er omdrejningspunkt for at servicere store dele af den maritime flåde i Danmark og internationalt. Havnene har reparationsværfter, der virker som vækstlokomotiver for underleverandører (service- og udstyrsproducenter) i nærområdet.

Logistikbranchen indeholder et latent stort potentiale. Europas og hele verdens leverandørkæder og supply chains påvirkes af geopolitiske forhold, og hele klimadagsordenen sætter også et stort præg. Samtidig er det en traditionel branche, hvor der er et uforløst

Figur 1: Udviklings- og innovationspotentialer relevante for erhverv i hele regionen

potentiale i digitalisering, automatisering, elektrificering mm. Der er uforløste potentialer ift. logistik og lagre. Nordjyllands motorvejs- og jernbaneforbindelser er centrale ift. det transeuropæiske transportnetværk TEN-T. 300.000 lastbiler passerer årligt de nordjyske færgehavne og forbinder Nordjylland med Skandinavien og Europa.

De nordjyske havne har direkte adgang til de nordatlantiske logistikruter, hvor det nordatlantiske område vil være et vækstområde sikkerhedspolitisk og ift. forsyningssikkerhed og klima. Desuden viser en nylig kortlægning af leverandører til forsvarsindustrien, at en tredjedel af disse leverer ydelser eller produkter tilpasset forsvaret på det maritime område.

Regionen har i kraft af det stærke maritime erhverv, transportkorridoren samt erhvervsfyrtårnet CO2Vision gode forudsætninger for at kunne udnytte og understøtte ambitionerne i de stedbundne potentialer.

Virksomhedernes muligheder ved en national erhvervsklynge

I Nordjylland er der erfaringer fra tidligere logistik og maritime klynger. Flere virksomheder – særligt de større nordjyske maritime virksomheder – ser fortsat en erhvervsklynge som en central platform for udvikling af nye forretningsområder. En erhvervsklynge giver adgang til nye kontakter, udvikling og innovation, der kan være med til at understøtte opdyrkelse af nye forretningsområder. Her kan de søge nye input, projekter og netværk med andre innovative virksomheder og startups, som de kan sparre med og investere i.

Iværksættere og startups kan styrkes af samarbejder og kontakter i erhvervsklyngen, så de kan blive klar til markedet med deres produkt eller serviceydelse - og hermed at etablere en forretning, der giver dem mulighed for at vækste, skabe omsætning, jobs og arbejdspladser i regionen.

Erfaringerne fra tidligere klyngeindsatser i den maritime branche, som Maritime Stars – acceleratorforløb, hvor startups udvikles sammen og med etablerede virksomheder – fremhæves adskillige gange i dialogen med aktører og netværk som en vigtig og afgørende indsats.

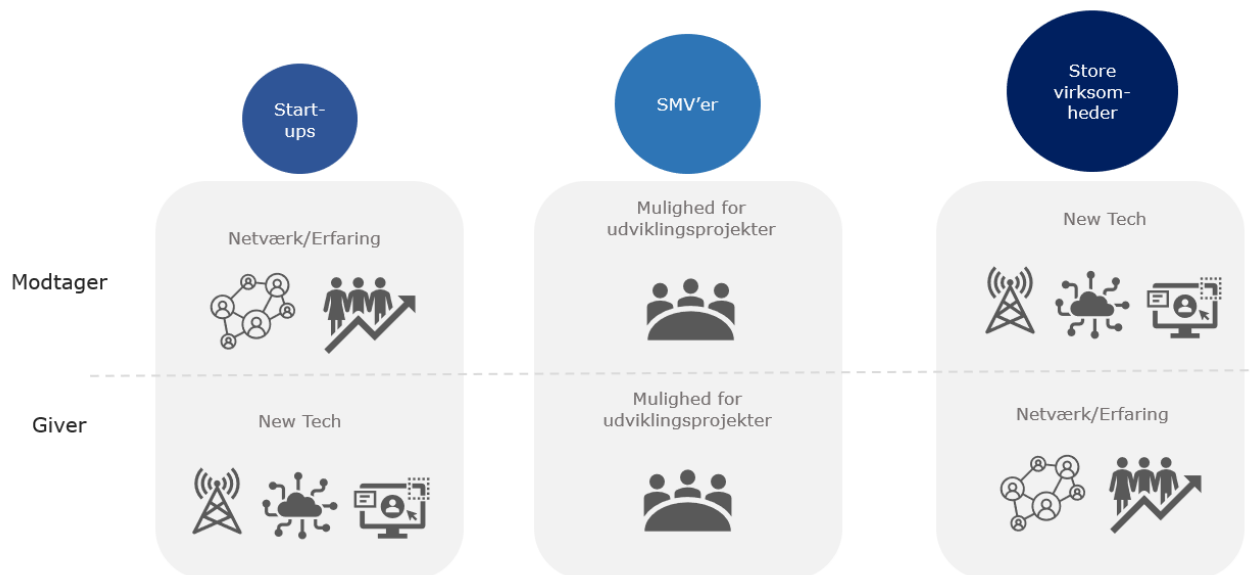
Værditilbud for virksomheder i kommende erhvervsklynge

Formålet med den nye erhvervsklynge er bl.a. at understøtte, at der skabes flere innovationsaktive SMV'er og startups inden for logistik og maritimt erhverv.

Som vej til at understøtte flere innovationsaktive SMV'ere og startups arbejder BlueTechCenter på at skabe følgende værditilbud for SMV'ere i den kommende nye erhvervsklynge:

- Tematiserede netværksaktiviteter (fx i samarbejde med lokale virksomhedsnetværk)
- Forløb inden for forretningsinnovation, fx nye produkter, services samt nye forretningsmodeller
- Startup acceleration – industrispecifik forretningsudvikling, investornetværk, adgang til domæneviden og eksperter, fx innovationssprints og inkubatormiljøer
- Samarbejder ml. problemejere (store virksomheder) og innovative løsningsleverandører (SMV'er)
- Samarbejdsprojekter om ny teknologi med videnspartnere
- Events med fokus på ny teknologi ved videnspartnere

Se figur 2 for muligt samspil mellem startups, SMV'ere og store virksomheder, hvor netværk og erfaringer overfor udvikling af nye teknologier og muligheden for udviklingsprojekter illustreres.

Figur 2: Muligt samspil mellem startups, SMV'ere og store virksomheder
Kilde: Marika Jensen, Innovationssamarbejde med effekt, Sternula, 02/2024

Synergi til de nordjyske maritime netværk

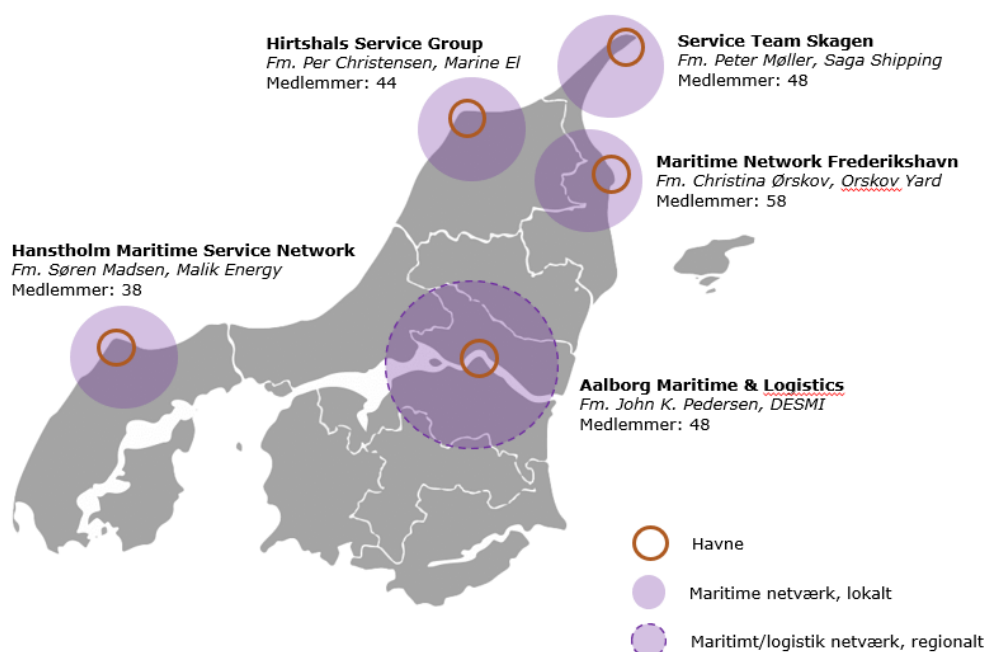
Nordjylland har en lang historik med stærke lokale maritime virksomhedsnetværk koncentreret omkring de nordjyske erhvervshavne i Skagen, Frederikshavn, Hirtshals, Hanstholm og Aalborg. Netværkene koncentrerer typisk det lokale erhverv omkring den pågældende havn.

Hvor de øvrige netværk primært har fokus på maritim service, har netværket i Aalborg primært fokus på logistik og maritimt udstyr. Netværket i Aalborg er desuden ikke geografisk begrænset, men dækker bredt virksomheder fra alle dele af Nordjylland.

De fem lokale virksomhedsnetværk i Nordjylland indenfor området har i dag flere hundrede medlemmer, men giver udtryk for, at de mangler ressourcer til at sikre, at virksomhederne bliver en del af større udviklings- og innovationsprojekter. Se medlemstal for de fem nordjyske maritime virksomhedsnetværk samt geografisk fordeling i figur 3.

En ny logistik og maritim erhvervsklyngeorganisation vil være et supplement til de eksisterende virksomhedsnetværk og virke som katalysator for udvikling og innovation for alle virksomheder i hele Nordjylland – og resten af landet. Erhvervsklyngen vil agere brobygger til viden og virksomheder på tværs af landet samt internationalt, og fokus vil være på udvikling og innovation samt matchmaking på tværs af regionen, nationalt som internationalt.

Den nationale erhvervsklynge vil på den måde kunne komplementere de lokale netværk.

Figur 3: Maritime virksomhedsnetværk geografisk fordelt i Nordjylland

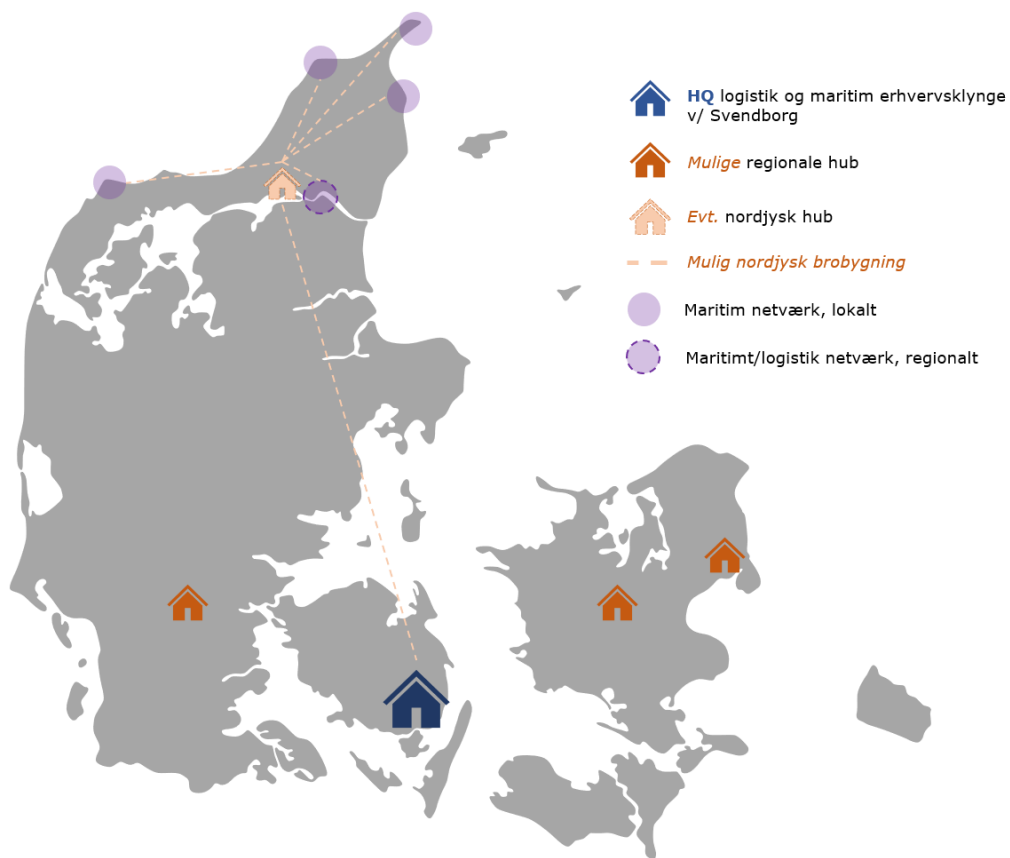
National erhvervs-klynge med hovedkontor på Fyn

BlueTechCenter på Fyn er initiativtager på etablering af ny national erhvervs-klynge inden for logistik og maritim teknologi og er pt. i dialog med regionale aktører om mulige regionale hubs, bl.a. i Sydjylland, på Sjælland og i København.

En regional hub er med til at skabe bindeled og virker som brobygger for regionale SMV'ere og startups mellem et regionalt og lokalt område og erhvervs-klyngens hovedkvarter. Se figur 5.

Erfaringen viser, at det for store virksomheder kan have mindre betydning, hvor et evt. hovedkvarter ligger. De har ofte ressourcerne til at indgå i samarbejder, alt efter hvor det relevante servicetilbud er for dem. Derimod har SMV'ere, startups og iværksættere ikke lignende ressourcer. Selv i Nordjylland kan afstande virke lange, fra fx kystområde/landdistrikt til storby og omvendt. Denne afstand må formodes kun at blive længere, hvis erhvervsstrukturen og de erhvervsmæssige udviklingspotentialer for nordjysk erhverv, ønskes styrket og forløst via fx en national klynge med hovedkvarter på Fyn.

En forventet governancemodell er lignende andre nuværende erhvervs-klyngers modell, hvor medarbejdere i lokale hubs er lokaliseret/indstationeret i relevante organisationer. Det kunne her være fx ved en af havnene, netværkene, alternativt i Erhvervs-hus Nordjylland (i forvejen hub for klyngerne MADE og Odense Robotics).

Figur 5: Hovedkvarter og mulige regionale hubs

Effekt ved regional forankret hub

Nordjylland kan lykkes med at drage store effekter, gavn og merværdi ud af engagementet i en ny erhvervs-klynge for logistik og maritime teknologier.

Effekter, der understøtter klimadagsordenen - og realiseringen af Erhvervsfyrtårnet CO2Vision.

Det store potentiale ligger i, som regional hub, at medvirke til:

- At sikre regional forankring ift. relevante lokale virksomheders og partners behov
- Samskabelse af strategisk fokus og operationelle indsatser med særlig relevans for Nordjylland
- Indsatser målrettet lokal relevans
- Samlokalisering af aktiviteter
- Udvikling af innovationsprojekter fremadrettet med særlig regional relevans, herunder med midler fra EU, nationalt og private fonde
- Sikre klar arbejdsdeling og koordinering med øvrige nordjyske projekter og aktører
- Medvirke til etablering af en guld-klynge og et stærkt partnernetværk

Nordjyske virksomheder løftes ved at få øget adgang til nationale netværk, adgang til internationale relationer, netværk, matchmaking med centrale virksomheder og aktører inden for deres felt, samt ikke mindst innovationsforløb og nye midler.

De lokale nordjyske virksomhedsnetværk løftes gennem adgangen til ovenstående, som kan inddrages og støtte op om udviklingsbehov, identificeret i netværket eller hos de enkelte virksomheder.

Budget

Nedenstående budgetmodel er baseret på en foreløbig indikation fra BlueTechCenter Fyn, hvori det forventes, at aktiviteterne kan få støtte på 50-60% fra de nationale midler, og den resterende finansiering skal rejses via sponsorer og privat medfinansiering. Det tager givetvis tid at løbe dette i gang, hvorfor et budget, hvor det private engagement gradvist øges i takt med, at offentlige midler udfases, er sandsynligt. De endelige rammer for budget og finansiering kendes først ved annonceringen af "Klyngeprogram 2025-2028".

Traditionelt for erhvervs-klynger rejses den private medfinansiering ved:

- Medlemskaber fra virksomheder – ofte gradueret pba. virksomhedernes antal ansatte
- Medlemskaber fra universiteter, GTS, vidensinstitutioner
- Medlemskaber fra foreninger og lignende
- Medlemskaber fra kommuner

BlueTechCenter har bekræftet, at det samme forventes at gøre sig gældende her, og at medlemskaber fra nordjyske virksomheder og aktører vil indgå i finansiering af den nordjyske hub.

Forudsætningen bag nedenstående forslag til budget er, at det nordjyske engagement sikres gennem et eller flere årsværk, med et allokeret budget reserveret til nordjyske informationsaktiviteter mv.

Eksemplet er baseret på 1 årsværk i den regionale hub:

Udgifter:	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	I alt
1 årsværk	800.000	800.000	800.000	800.000	3.200.000
Indstationering og kontorhold	50.000	50.000	50.000	50.000	200.000
Netværks/virksomhedsaktivitet	150.000	150.000	150.000	150.000	600.000
	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	4.000.000

Finansieringsmodel i kr.					
DEB-støtte i kr.	600.000	600.000	500.000	500.000	2.200.000
BRN	300.000	250.000	200.000	100.000	850.000
Privat	100.000	150.000	300.000	400.000	950.000
I alt	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	4.000.000

Finansieringsmodel i %:	2025	2026	2027	2028
DEB-støtte %	60%	60%	50%	50%
Medfinansiering via BRN %	30%	25%	20%	10%
Privat kontingenter/sponsorater	10%	15%	30%	40%

20.03.2024

BILAG B – Version 2

Støtteerklæringer ifm. Mulig placering for Nordjylland i ny national logistik og maritim erhvervsklynge

Se tekst til støtteerklæring på næste side.

- Alfa Laval
- AR-Simply
- Business Hjørring
- Business Aalborg
- Danphone
- DESMI
- Desmi Ocean Guard
- EIFO
- Enterprise Europe Network
- Erhverv Norddanmark
- Erhvervshus Nord
- EUC Nord
- Frugal Technologies
- Green Instruments
- HaugaardBraad
- HIPAQ
- Homerunner
- Hoyer Group
- JMC
- Logimatic
- MARTEC
- ME-Production
- Nautimated
- NOENCO
- Norddanmarks EU-kontor
- Nordsøens Forskerpark
- Port of Frederikshavn
- Port of Hirtshals
- Port of Aalborg
- SH Group
- Sternula
- Terntank Rederi
- UCN
- Vendelbo Spedition
- VMS Group
- Wrist Group
- Aalborg Maritime & Logistics Network

25.03.2024

[Indsæt logo]

STØTTEERKLÆRING

- om støtte til den kommende nationale klynge for Logistiske og Maritime Teknologier

Formål

Som led i den forestående udpegning af Danmarks kommende nationale erhvervs- og teknologiklynger for klyngeprogrammet 2025-2028, skal der blandt andet udpeges og etableres en ny klynge indenfor logistiske og maritime teknologier (herefter benævnt "Klyngen").

Nærværende støtteerklæring har til formål at angive virksomhedens/organisationens interesse i at støtte etableringen af Klyngen via samarbejdet med Blue Tech Center og partnere fra Nordjylland, samt efterfølgende at bidrage til samarbejdet om Klyngens aktiviteter.

Virksomhedens/organisationens hensigter

Virksomhedens/organisationens støtte til Klyngen sker med henblik på understøttelse af den lokale forankring samt erhvervsområdets udvikling og konkurrencedygtighed.

Virksomhedens/organisationens støtte til Klyngens fremadrettede aktiviteter forventes blandt andet udmøntet såvel via medlemskab hos Klyngen som via deltagelse i relevante klyngeaktiviteter med fokus på innovation.

Virksomheden/organisationen ønsker således blandt andet at støtte aktiviteter med særlig lokal relevans, herunder f.eks., men ikke begrænset til, ved at bidrage til aktiviteter, der sikrer:

- at Nordjylland på baggrund af en stærk position indenfor logistik og maritime erhverv tager en central rolle i udviklingen af en national styrkeposition.
- at innovationspotentialet i nordjyske SMV'er indenfor logistik og det maritime forløses, herunder f.eks. indenfor teknologiområder som Grøn fuel og elektrificering, digitalisering og automatisering, havmiljø og dataopsamling mv.
- etablering af grønne vækstcentre for CCUS.
- brobygning mellem nordjyske virksomheder, vidensinstitutioner og allerede veletablerede lokale netværk.

Forbindtlighed

Støtteerklæringen er ikke juridisk bindende, men er et udtryk for virksomhedens/organisationens tilkendegivelse om at ville støtte såvel etableringen af som aktiviteterne i den kommende nationale klynge for Logistiske og Maritime Teknologier via samarbejdet med Blue Tech Center og partnere fra Nordjylland.

På vegne af **[indsæt virksomheds/organisations navn] [indsæt CVR-nr.]**,

[Indsæt dato], [Indsæt navn], [Indsæt titel]

13. Eventuelt

Beslutning for Punkt 4: Eventuelt

Intet til eventuelt.

Dagsorden

Ekstra BRN Direktionsmøde

04.05.2024 | kl. 13.15-15 | Brønderslev Rådhus, Ny Rådhusplads 1, 9700 Brønderslev

Deltagere

Henrik Kruise
Vesthimmerlands Kommune

Jesper Carlsen
Rebild Kommune

Holger Spangsberg
Jammerbugt Kommune

Søren Steensen
Brønderslev Kommune

Ulrik Andersen
Thisted Kommune

Leif Johannes Jensen
Hjørring Kommune

Kurt Bennedtsen
Læsø Kommune

Rikke Würtz
Morsø Kommune

Thomas Eriksen
Frederikshavn Kommune

Anne Velling
Mariagerfjord Kommune

Tommy Christiansen
Aalborg Kommune

Jakob Krogh / Henning C
Region Nordjylland

Christine Lunde
BRN-sekretariat

Hakan Jakob Kosar
BRN-sekretariat

Ida Nørgaard Otte
BRN-sekretariat

Gæster:

Rasmus Nygaard-Winther, Partner, Group Head of Public Affairs, Geelmuyden Kiese
Jesper Gronenberg, direktør for Energi, Public Affairs, Geelmuyden Kiese
Morten Bro, rådgiver, Geelmuyden Kiese
Lars Erik Jønsson, direktør, Erhvervshus Nordjylland

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Interessevaretagelse – Grøn energi infrastruktur.
Online oplæg v/Geelmuyden Kiese
3. Klyngestrategi - beslutningsoplæg vedr. nordjysk engagement i etablering af ny logistik & maritim erhvervsklynge.
Oplæg v/Lars Erik Jønsson, Erhvervshus Nordjylland
4. Eventuelt